

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा – जुलाई - २०२१

कक्षा – शास्त्री-3 (OLD)	प्रश्नपत्रम् – 5	गुणाः – ५०
विषयः – वेदः	सत्रम् – 6	समयः – १० तः १२
दिनाङ्कः – १७/०७/२०२१	सन्दर्भग्रन्थः – सामवेदः, अथर्ववेदः (नियतांशाः)	

सूचना - निम्नलिखितेषु दशप्रश्नेषु केचन पञ्चप्रश्नाः विधेयाः ।

प्रत्येकं प्रश्नस्य समानगुणाः । (१०)

प्रश्नः १ अधोलिखितेषु द्वयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या ।

१ ॐ अग्निं दूतं वृणीमहे होतारं विश्ववेदसम् ।

अस्य यज्ञस्य सुक्रतुम् ॥

२ ॐ उप त्वा जामयो गिरो देदिशतीर्हविष्कृतः ।

वायोरनीके अस्थिरन् ॥

३ ॐ अग्निं वो वृधन्तमध्वराणां पुरुतमम् ।

अच्छानप्त्रे सहस्वते ॥

प्रश्नः २ सामवेदसंहितायाः महत्त्वं लिखत ।

प्रश्नः ३ सामवेदस्य पूर्वार्चिकस्य आग्नेयपर्वणः महत्त्वं प्रतिपादयत ।

प्रश्नः ४ कयोरपि द्वयोः मन्त्रयोः व्याख्या कार्या ।

१ ॐ पाहि नो अग्न एकया पाह्यू३ तद्वितीयया ।

पाहि गीर्भिस्तिसृभिरूर्जापते पाहि चतसृभिर्वसो ॥

२ ॐ अदर्शि गातु वित्तमो यस्मिन्व्रतान्यादधुः ।

उपोषु जातमार्यस्य वर्धनमग्निं नक्षन्तु नो गिरः ॥

३ ॐ प्रैतु ब्रह्मणस्पतिः प्र देव्ये तु सूनृता ।

अच्छा वीरं नर्यपङ्क्तिराधसं देवा यज्ञं नयन्तु नः ॥

प्रश्नः ५ 'देवानां दूतः अग्निदेवः' - इत्यस्य वर्णनं कुरुत ।

प्रश्नः ६ सामवेदानुसारं आग्नेयपर्वणि प्रतिपादितम् अग्नेः स्तुतिं वर्णयत ।

प्रश्नः ७ कयोरपि द्वयोः मन्त्रयोः सायणभाष्यानुसारं व्याख्या कार्या ।

१ ॐ यस्यामापः परिचराः समानीरहोरात्रे अप्रमादं क्षरन्ति ।

सा नो भूमिर्भूरिधारा पयोदुहामथो उक्षतु वर्चसा ॥

२ ॐ यत्ते मध्यं पृथिवियञ्च नम्यं यास्त ऊर्जस्तन्वः सम्बभूवुः ।

तासु नो धेह्यमि नः पवस्व माता भूमिः पुत्रो अहं पृथिव्याः ॥

- ३ ॐ यस्ते गन्धः पृथिविसम्बभूव यं विभत्यौषधयो यमापः ।
ये गन्धर्वाः अप्सरसश्च भेजिरे तेन मा सुरभि कृणु मा नो द्विक्षत कश्चन ॥

प्रश्नः ८ अथर्ववेदस्य पृथिवीसूक्तस्य ग्रन्थानुरूपं सारांशं लिखत ।

प्रश्नः ९ अथर्ववेदस्य भूमिसूक्तौ अन्तर्गतमातृभूमि एवं स्वराजशासनवर्णनं कुरुत ।

प्रश्नः १० दशानां प्रश्नानामुत्तरं लिखत ।

- १ 'त्वमग्ने...' मन्त्रस्य द्रष्टा कः ?
- २ अग्निदेवः यज्ञे किं भक्षणं करोति ?
- ३ अग्निदेवस्य प्रियमासनं किमस्ति ?
- ४ विश्ववेदसम् इत्यस्य अर्थं लिखत ।
- ५ प्रेष्ठम् शब्दस्य अर्थं लिखत ।
- ६ (स्तुतिः) स्वनस्य कति प्रकाराः ?
- ७ पावकः कस्य नाम इति ?
- ८ वनेषु कः व्यासः अस्ति ?
- ९ यज्ञकुण्डे कस्य स्थापनं भवति ?
- १० कथं अग्निं स्तौति यजमानः ?
- ११ पृथिवीसूक्तौ का देवता ?
- १२ अन्नं कुत्र भवति ?
- १३ अमृतमिव कस्याः हृदयम् ?
- १४ पृथिवीसूक्ते कति मन्त्राः सन्ति ?
- १५ पृथिवीवर्णनम् इति कुत्र ?
